

ULTIMAS 2016

Vlaamse Cultuurprijzen

www.ultimas.be

ULTIMA 2016 IMMATERIEEL ERFGOED DE GEELSE GEZINSVERPLEGING

Sinds meer dan 700 jaar is Geel een gastvrij toevluchtsoord voor mensen die het psychisch moeilijk hebben. De Geelse Gezinsverpleging bouwt voortdurend verder op die sterke traditie. Momenteel verblijven er ruim 250 psychisch kwetsbare mensen dag in, dag uit in een gewoon gezin. Door de eeuwen heen gingen duizenden hen voor: zoekende mensen die een thuis vonden in de barmhartige stad. Het belang van die zorg kan moeilijk overschat worden. Rust en acceptatie vinden, een plek aan tafel, een eigen kamer, de warmte van een gezin, opgenomen worden in het sociale leven... in Geel aankomen betekende voor ontelbare zoekenden het begin van een waardevol en gelukkig leven.

Die traditie van gezinsverpleging gaat terug tot de vroege middeleeuwen en de legende van Sint-Dimpna. Het verhaal luidt dat Dimpna, de dochter van een Ierse koning, op de vlucht sloeg voor de incestueuze intenties van haar vader. In Zammel, een gehucht van Geel, zou ze zich verscholen hebben. Maar haar vader kwam haar op het spoor en onthoofdde haar in een vlaag van waanzin. Toen de traditie van bedevaarten zich in Vlaanderen ontwikkelde, kwamen vele 'krankzinnigen' genezing afsmeaken bij het graf van de Heilige Dimpna. Daar waar ze in andere dorpen en steden omwille van hun bizarre en soms angstaanjagende gedrag werden weggejaagd, werden ze in Geel geaccepteerd, omdat de Gelenaars zich, omwille van de legende, voorbestemd achtten om voor hen te zorgen. Op die manier werd Geel een haven voor vele kwetsbare mensen. Ze werden door de Gelenaars – tijdens of na hun negendaagse boetedoening – in huis genomen en bleven er wonen. Pas 167 jaar geleden werd die zorg geïnstitutionaliseerd met de bouw van ziekenzalen en ondersteunende diensten en de komst van psychiaters en verpleegkundig personeel.

De essentie van de Geelse Gezinsverpleging zit in de unieke manier waarop burgers en gemeenschap al eeuwen zorg dragen voor "de andere". Uniek in de wereld blijft vandaag zeker het gegeven dat professionele hulpverleners en vrijwilligers hun sterktes combineren en samen ongedwongen ten dienste staan van mensen met langdurige en meervoudige psychische hulpvragen. Precies die zorg in de gemeenschap met een solide en permanente ondersteuning van gespecialiseerde equipes en ziekenhuisfaciliteiten (van de stad, het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum en alle andere professionelen) wordt begin 21ste eeuw door de Wereldgezondheidsorganisatie als een ideale zorgvorm in de hedendaagse psychiatrie beschouwd.

www.opzgeel.be